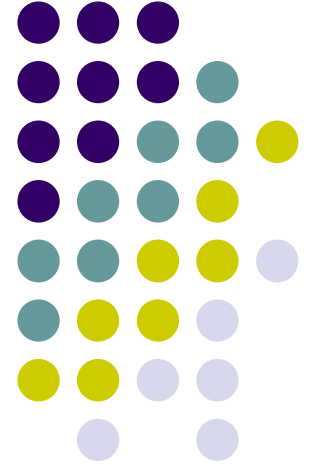

İş ve Uğraşı Terapisine Giriş

Prof. Dr. Ayşe A. Küçükdeveci

**Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı**

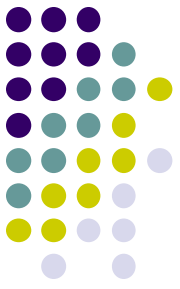

İş ve Uğraşı Terapisi (Occupational Therapy)

Bireylerin, fiziksel, bilişsel, psikososyal ve duysal farklılıkları gibi bireysel özelliklerini göz önünde tutarak, bireyin anlamlı ve amaçlı aktivitelere katılımını ve yaşam kalitesi artırmak için gerekli uygulamaları yapan sağlık mesleğidir (WFOT, 2012)

İş ve uğraşı terapisinin amaçları

Bireylerin günlük yaşam aktivitelerine katılımlarını sağlamaktır.

- Bireyin günlük yaşamında yapmak istediği ya da yapması gereken aktivite ve görevlerdeki performansını düzeltmek, güçlendirmek ve geliştirmek için gerekli olan beceri ve işlevleri öğrenmesini sağlamak;
- Bireyin tüm ortamlarda (ev, iş, okul, toplum,..) erişebileceği en üst bağımsızlık düzeyini kazanmasına yardım ederek fiziksel, psikolojik ve bilişsel açıdan iyi olmasını sağlamak.

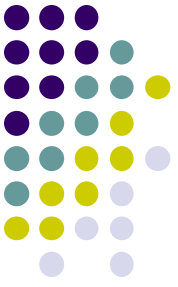

İş ve Uğraşı Aktiviteleri

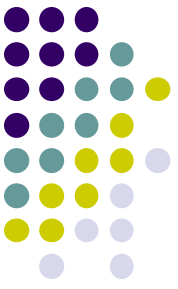
Bir kişinin günlük yaşantısında zaman ve enerjisinin büyük kısmını alan, beceri ve yetilerinden oluşan her türlü günlük yaşam faaliyeti

- Kendine bakım aktiviteleri
- Ev aktiviteleri
- Çalışma, iş, eğitim ve mesleki aktiviteleri
- Boş zamanları değerlendirme aktiviteleri

İş ve Uğraşı Terapisi

- Herhangi bir sağlık durumu nedeniyle vücut yapı ve işlevlerinde bozukluğu olan veya
- Yer aldığı sosyal ya da kültürel gruba katılımı kısıtlanmış tüm kişileri kapsar
  - Çocuklar
  - Adölesanlar
  - Yetişkinler
  - Yaşlılar

İş ve Uğraşı Terapisi bileşenleri

1. Motor

- Eklem hareketi
- Kas kuvveti
- Kas tonusu
- İnce motor beceri

2. Duyu

- Vücut imajı
- Refleksler
- Postür
- Duyu-motor integrasyon
- Duyular
- Görsel-uzaysal ilişki

3. Bilişsel (kognitif)

- Kavrama
- Hafıza
- Dikkat
- Sözel iletişim
- Problem çözme

4. Psikososyal-Psikolojik

- Emosyonel durum
- Bireysel etkileşim
- Grup etkileşimi

İş ve Uğraşı Terapisi

- 1- Günlük yaşam aktiviteleri
- 2- Çalışma, iş ve meslek aktiviteleri
- 3- Oyun ve boş zaman aktiviteleri
- 4- Tedaviye uyumun sağlanması
- 5- Sosyal uyumun sağlanması

- Bireylerin hastalık ve engellilik sonucu ortaya çıkan fonksiyonel yetersizlik ve kısıtlılıkları değerlendirilerek, günlük faaliyetlerini ve mesleklerini sürdürmesine katkı sağlayacak uygulamalar yapılır.

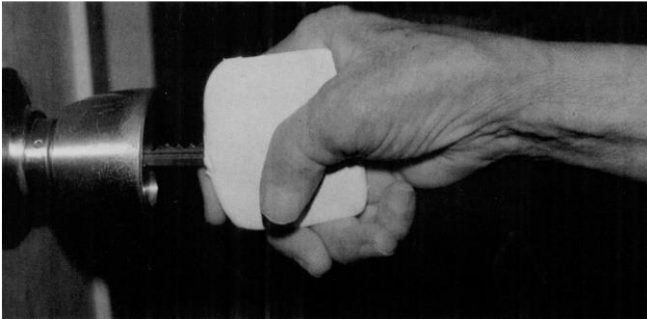

- Günlük yaşam aktivitelerinde bağımsızlığı sağlamaya yönelik yöntemler, davranış biçimleri öğretilir.
- Günlük yaşam aktivitelerinin gerçekleştirilmesine katkı sağlayacak yardımcı cihaz ve adaptif araç-gereçler belirlenip, kullanımları öğretilir.

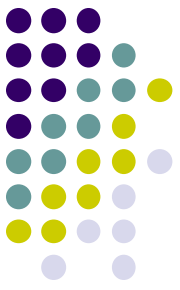
Eklemleri koruma teknikleri, ortez, adaptif cihaz

- Bireyin ev, iş ve okul ortamlarında fonksiyonel potansiyeli değerlendirilerek performansını en üst düzeye çıkarmaya ve çevreye uyumunu sağlamaya yönelik eğitim verilir ve uygulamalar yapılır.

- Bireylerin duygusal, psikososyal, gelişimsel ve fiziksel yeterlilikleri hakkında, ilgili ölçüm ve testler kullanılarak değerlendirme yapılır.

- Fiziksel Fonksiyon
- Fiziksel Rol
- Ağrı
- Genel Sağlık
- Enerji
- Sosyal Fonksiyon
- Emosyonel Rol
- Mental Sağlık

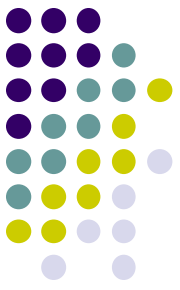
- Bireysel ve grup olarak mesleki, sosyal, sanatsal ve eğitim aktivitelerinin kullanımıyla ilgili rehabilitasyon programları uygulanır.

- Duyu-algı-motor bütünleşme eğitimi verilir

- Kişilerin topluma katılımını etkileyen kişisel ve çevresel faktörleri ve aktivite performansına ait engelleri değerlendirilerek, çözümler oluşturulur.

- Engelli bireylerin topluma kazandırılması için gerekli değerlendirme ve rehabilitasyon uygulamaları yapılır.

İş ve Uğraşı Terapisi

- İş ve uğraşı terapisti
- İş ve uğraşı teknikleri

11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair 6225 No'lu Kanun

İş ve uğraşı terapisti (Ergoterapist);

- iş ve uğraşı terapisi alanında lisans eğitimi veren fakülte veya yüksekokullardan mezun,
- sağlıklı kişilerde mesleği ile ilgili ölçüm ve testleri yaparak,
- mesleği ile ilgili koruyucu ve geliştirici programları planlayan ve uygulayan;
- hasta kişiler için uzman tabibin teşhisine bağlı olarak bireylerin günlük yaşam, iş ve üretkenlik, boş zaman aktivitelerine katılımını artırmak, sağlık durumlarını iyileştirmek, özürlülüğü önlemek ve çevreyi düzenleyerek katılımı artırmak için gerekli iş ve uğraşı terapisi yöntemlerini uygulayan sağlık meslek mensubudur

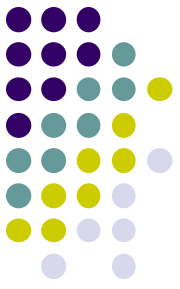
11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair 6225 No'lu Kanun

İş ve uğraşı teknikeri (Ergoterapi teknikeri);

- Meslek yüksekokullarının iş ve uğraşı terapisi bölümlerinden mezun,
- uzman tabibin tedavi planına bağlı olarak,
- uzman tabip veya iş ve uğraşı terapisti gözetiminde
- iş ve uğraşı terapisi programını uygulayan sağlık teknikeridir.

Resmi Gazete, 22/05/2014 tarihli Sağlık Meslek Mensupları İle Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik

İş ve uğraşı terapisti (Ergoterapist);

- a) Bireyin ev, iş ve okul ortamlarında fonksiyonel potansiyelini değerlendirerek performansını en üst düzeye çıkarmak ve çevreye uyumunu sağlamak için önerilerde bulunur.
- b) Bireylerin hastalık ve engellilik sonucu ortaya çıkan fonksiyonel sınırlılıklarını değerlendirir, günlük faaliyetlerini ve mesleklerini sürdürecekt uygulamaları yapar.
- c) Hastaların duygusal, psikososyal, gelişimsel ve fiziksel yeterliliklerini mesleği ile ilgili ölçüm ve testleri kullanarak değerlendirir.

Resmi Gazete, 22/05/2014 tarihli Sağlık Meslek Mensupları İle Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik

- ç) Günlük yaşam aktivitelerinde bağımsızlığı sağlamaya yönelik yöntemler ile araç-gereçleri belirler ve kullanımını öğretir.
- d) Bireysel ve grup olarak mesleki, sosyal, sanatsal ve eğitim aktivitelerinin kullanımıyla ilgili rehabilitasyon programları yapar ve uygular.
- e) Duyu algı motor bütünleşme eğitimini ve bu alanlarda iş ve uğraşı terapisi uygular.
- f) Kişilerin topluma katılımını etkileyen kişisel çevresel ve aktivite performansına ait engelleri değerlendirir.
- g) Dışlanmış bireylerin topluma kazandırılması için gerekli değerlendirme ve rehabilitasyon işlemlerini yürütür.

Resmi Gazete, 22/05/2014 tarihli Sağlık Meslek Mensupları İle Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik

İş ve uğraşı teknikeri (Ergoterapi teknikeri)

Uzman tabip veya iş ve uğraşı terapisti gözetiminde;

- a) Bireyin; günlük yaşam, iş yaşamı, hobi ve boş zaman aktiviteleri ile ilgili becerilerinin geliştirilmesi, iyileştirilmesi veya düzeltilmesi amacıyla rehabilitasyon programı çerçevesinde öngörülen iş-uğraşı terapisi uygulamalarını yapar.
- b) Bireyin bilişsel, duyu, algı ve nöromüsküler fonksiyonlarının geliştirilmesi, iyileştirilmesi veya düzeltilmesi amacıyla rehabilitasyon programı çerçevesinde öngörülen iş ve uğraşı terapisi uygulamalarını yapar.
- c) Ortez, protez ve yardımcı teknolojik cihaz kullanım gereksinimi olan bireylerde bu cihazları uygulama ve eğitime katkıda bulunur.
- ç) Ev ve diğer toplumsal katılım alanlarında bireysel bağımsızlığı artırmak üzere, çevresel değişikliklerle ilgili çalışmalara katılır

İş ve Uğraşı Terapisi: Uygulama yerleri

- Rehabilitasyon merkezleri
- Hastaneler
- Sağlık merkezleri
- Bakım evleri
- Sosyal aktivite merkezleri
- Okullar
- İşyerleri
- Hapishaneler